

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Αθήνα, 24-01-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/482/24-01-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 10/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε σύνθεση Τμήματος, στην έδρα της, την 14-01-2014, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Πέτρου Χριστόφορου, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Σπύρος Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Γρηγόρης Λαζαράκος και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστασίου – Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Γεωργία Παναγοπούλου, πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6307/07-10-2013 έγγραφό της η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» υπέβαλε στην Αρχή αίτηση θεραπείας, με την οποία ζητεί την ανάκληση της απόφασης της Αρχής 99/2013.

Με την 99/2013 απόφαση η Αρχή επέβαλε στην «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (παραβίαση του άρθρου 11 ν. 3471/2006) και καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού

ταχυδρομείου που διατηρεί, για τις οποίες δεν έχει λάβει νομίμως τη συγκατάθεση των κατόχων τους, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, ο οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι «το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική». Στο πλαίσιο αυτό, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενός φυσικού προσώπου αποτελεί προσωπικό δεδομένο, αφού μπορεί να λειτουργήσει ως στοιχείο έμμεσης αναγνώρισης του κατόχου της, επιτρέποντας την επικοινωνία με αυτόν, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις φέρει ακόμα και στοιχεία του ονόματος του κατόχου. Επισημαίνεται δε ότι, σύμφωνα και με τη Γνώμη 4/2007 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της Ε.Ε. σχετικά με την έννοια των προσωπικών δεδομένων, ειδικά κατά τη λειτουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών, στοιχεία έμμεσης αναγνώρισης, όπως η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορούν επαρκώς σε ορισμένες περιπτώσεις να διακρίνουν ένα άτομο από άλλα στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου συνόλου, ακόμα και αν δεν έχει γίνει η εξακρίβωση του ονόματός του. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997, ως “υπεύθυνος επεξεργασίας”, ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Το άρθρο 4 ν. 2472/1997 ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών, β) να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας, γ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση, δ) να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο

κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.

3. Όταν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών για διαφημιστικούς σκοπούς με χρήση αυτόματων συστημάτων κλήσης, τυγχάνει εφαρμογής το ειδικότερο άρθρο 11 ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του παραπάνω άρθρου, *«η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς»*. Η Αρχή με την Οδηγία 2/2011 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις και τους τρόπους νόμιμης λήψης της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα για τους σκοπούς της ανωτέρω διάταξης. Μοναδική εξαίρεση στην υποχρέωση λήψης προηγούμενης συγκατάθεσης αποτελεί, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών και υπό τις λοιπές προϋποθέσεις που θέτει η συγκεκριμένη παράγραφος. Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 11 ν. 3471/2006, ισχύουν και για παραλήπτες μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που είναι νομικά πρόσωπα.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, η Αρχή με την προσβαλλομένη απόφασή της για να καταλήξει στην κρίση περί επιβολής διοικητικών ποινών στην αιτούσα δέχθηκε τα ακόλουθα:

« Η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», πραγματοποιούσε αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προκειμένου να προωθήσει το επαγγελματικό πρόγραμμα CSAP, σε μεγάλο αριθμό παραληπτών, χωρίς να έχει εξασφαλίσει την προηγούμενη συγκατάθεσή τους. Ειδικά για τις καταγγελλόμενες περιπτώσεις, μόνο για τον καταγγέλλοντα Α, (καταγγελία με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4972/17-07-2012) προσκομίστηκε στοιχείο για την ύπαρξη ηλεκτρονική συγκατάθεσης, αλλά και στην περίπτωση αυτή ο

τρόπος λήψης της συγκατάθεσης δεν πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην Οδηγία 2/2011 της Αρχής. Συγκεκριμένα, η εφαρμογή συλλογής ηλεκτρονικών διευθύνσεων (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.hsss.eu) για τη λήψη ενημερωτικού υλικού (newletters) δεν εφαρμόζει τις επιταγές του άρθρου 4 της Οδηγίας, αφού δεν ακολουθεί ειδικές διαδικασίες για την επιβεβαίωση της δήλωσης συγκατάθεσης του συνδρομητή ή χρήστη, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ.2 της Οδηγίας. Συνεπώς τα όσα υποστηρίζει η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» με το υπόμνημά της ως προς την νομιμότητα του τρόπου συλλογής των του ανωτέρω μεγάλου αριθμού διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και την συγκατάθεση των τρίτων στους οποίους ανήκουν αυτές για την τήρησή τους σε αρχείο και τον ως άνω τρόπο της περαιτέρω χρησιμοποίησής τους τυγχάνουν αβάσιμα.

5. Παρά το γεγονός ότι η αποστολή γινόταν μέσω της εταιρείας «Airtouch», η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» καθόριζε τόσο τον σκοπό όσο και τα μέσα της επεξεργασίας (διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου). Ως εκ τούτου αποτελεί τον υπεύθυνο της επεξεργασίας (σε συνεργασία με την εταιρεία «Airtouch» που είναι συν-υπεύθυνος της επεξεργασίας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση 42/2013 της Αρχής).

6. Καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της παρ. 3 άρθρου 11 ν. 3471/2006, η πραγματοποιούμενη επεξεργασία συνιστά αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) και παραβιάζει την παρ. 1 άρθρου 11 του ίδιου νόμου και αιτιολογεί την, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 21 παρ. 1 εδαφ. β' και ε' Ν. 2472/1997, επιβολή των διοικητικών ποινών που ορίζονται στο διατακτικό, για το ύψος της πρώτης των οποίων λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα της παράβασης και για τη δεύτερη η σοβαρότητα της παράβασης, ενόψει του μεγάλου αριθμού των ηλεκτρονικών διευθύνσεων που περιλάμβανε το αρχείο που τηρούσε η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» αλλά και τη συναλλαγή που είχε η τελευταία ως προς την προμήθεια των διευθύνσεων αυτών με την προαναφερθείσα εταιρεία «Airtouch» που, όπως λέχθηκε, έχει ήδη απασχολήσει την Αρχή με το ανωτέρω αποτέλεσμα....».

Στο με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6307/07-10-2013 έγγραφό της-αίτηση θεραπείας, η «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών» κατ' ουσία επαναλαμβάνει τους ισχυρισμούς οι οποίοι τέθηκαν υπόψη της Αρχής με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4424/02-07-2013 υπόμνημα, και οι οποίοι ελήφθησαν υπόψη και αξιολογήθηκαν κατά εξέταση της υπόθεσης και

κατόπιν τούτου η Αρχή εξέδωσε την προσβαλλόμενη με την αίτηση θεραπείας απόφαση 99/2013. Δεν προβάλλονται ούτε αποδεικνύονται νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να δικαιολογήσουν την ανάκληση της απόφασης 99/2013, η οποία με τις ανωτέρω νόμιμες και βάσιμες σκέψεις, στις οποίες και αναφέρεται το Τμήμα, κατέληξε στην επιβολή των ανωτέρω διοικητικών ποινών σε βάρος της αιτούσας. Συνεπώς, η αίτηση θεραπείας κατά το μέρος που ζητείται με αυτή η ανάκληση της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά το κεφάλαιό της που έκρινε ότι υπήρξε η παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται σ' αυτήν που αιτιολογούν την επιβολή διοικητικών ποινών, τυγχάνει αβάσιμη.

Ειδικά, όμως, ως προς το ύψος του επιβληθέντος προστίμου, αναπτύσσονται διεξοδικά, στη σελίδα 12 της αίτησης θεραπείας ισχυρισμοί περί της δύσκολης οικονομικής κατάστασης και του κινδύνου μη βιωσιμότητας του μη κερδοσκοπικού επιστημονικού σωματείου, εάν προβεί στην καταβολή του προστίμου. Συνεπώς κατά το κεφάλαιο της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά το ύψος του επιβληθέντος προστίμου πρέπει, κατ' επιεική κρίση, η αίτηση θεραπείας να γίνει μερικά δεκτή να τροποποιηθεί η προσβαλλομένη απόφαση κατά το κεφάλαιο αυτό και να μειωθεί το επιβληθέν πρόστιμο στο ποσό που αναφέρεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τους ισχυρισμούς περί της δύσκολης οικονομικής κατάστασης και του κινδύνου μη βιωσιμότητας του μη κερδοσκοπικού επιστημονικού σωματείου «Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών», όπως αυτοί αναπτύσσονται στη σελίδα 12 της με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6307/07-10-2013 αίτησης θεραπείας, δέχεται εν μέρει αυτή και τροποποιεί την απόφαση 99/2013 μόνο ως προς το ύψος του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο ορίζει εκ νέου στις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου